

Z OBSAHU	Poselství naděje pro Evropu. Promluva papeže Františka	04
	Někteří biskupové se nechali zaslepit. Rozhovor s kardinálem Müllerem	07
	Pohled na liturgii: Sakrální architektura	09
	Juvenilní justice. Když stát šikanuje rodiče	12

TRADICE OTCŮ

Z traktátu „O požehnání trpělivosti“ od svatého Cypriána (kolem 200–258)

Příkázání našeho Pána a Učitele, které přináší spásu, zní: *Kdo vytrvá až do konce, bude spasen. A dále: Když vytrváte v mém slovu, budete opravdu mými učedníky; poznáte pravdu, a pravda vás osvobodí.*

Nejmilejší bratři, abychom mohli – obdaření nadějí na dosažení pravdy a svobody – dojít k samotné pravdě a svobodě, je třeba neustále vytrvávat v trpělivosti. Aby totiž naděje a víra mohly přinášet své ovoce, je třeba trpělivosti.

Netoužíme po slávě zde na zemi, nýbrž po budoucí v nebi. To nám připomíná i apoštol Pavel: *Naše spása je zatím pouze předmětem naděje. [...] Doufáme-li v něco, co nevidíme, čekáme na to s vytrvalostí.* Trpělivé očekávání je nutný předpoklad k tomu, abychom se plně stali tím, čím jsme začali být, abychom dosáhli toho, co nám Bůh ukázal a v co doufáme a věříme.

Na jiném místě pak též apoštol učí spravedlivě, pracovitě, ty, kteří si střežadí nebeské poklady za pomoci Bohem přidávaných úroků, aby byli také trpěliví; říká jim: *Nuže, dokud máme ještě čas, prokazujeme dobro všem. [...] Když prokazujeme dobro, nesmíme přitom propadnout únavě; neboť až přijde čas, budeme sklízet.*

Připomíná, aby nikdo z netrpělivosti neustal v konání dobra, aby nikdo, odláčen či přemožen pokušením, nezůstal stát v půli cesty, hodné chvály a slávy. Ztratil by tím, co již vykonal, kdyby nedokončil, co začal.

Konečně když apoštol mluví o lásce, spojuje ji se snášenlivostí a s trpělivostí. *Láska je shovívavá, láska je dobrosrdečná, láska nezávidí, nenadává se, nerozčiluje se, zapomíná, když jí někdo ublíží, všechno miluje, všemu věří, nikdy nad ničím nezoufá, všechno vydrží.*



Giotto di Bondone: Poslední soud (1306). Foto: Wikipedia

Pán dějin

Události před 25 lety, které nejen v naší vlasti vedly k odstranění indoktrinace a restrikcí uvalených na člověka komunistickou ideologií, je nepochybně třeba si připomínat s vděčností. Děkovat je však třeba především Bohu, aby nedošlo k pouhé výměně lidských idolů a kultů, jež jsou falešně stejně, jako byly ty předchozí. Postavy, které se z mediálního podání mohou v této souvislosti jevit jako rozhodující dějinní činitelé, jsou ve skutečnosti jenom lidé a zaslouží si úctu a vážnost stejně jako ti, kteří mediálně známí nejsou. Souvisí to především s uměřeným postojem k dějinám, kterých je každý součástí, a s pravdivým, vyrovnaným povědomím člověka o sobě a zároveň o druhých. Vnímat někde na světě někoho nebo nějaké lidi, jako by již z dějin byli nebo měli být vyřazeni,

není rozumné a už vůbec ne křesťanské. Takovýto postoj je naopak výrazem bohorovné pýchy, neboť svět a jeho dějiny cele obsahuje svým Duchem jedině Bůh.

Svod právě této pýchy však ohrožuje člověka od jeho počátku a postupně se globalizuje či socializuje, tedy vyjevuje všechny důsledky, které plynou z podlehnutí člověka tomuto klamu. Tomuto obrovskému pokušení je vystaven vztah každého jedince k lidstvu a jeho dějinám. Nejvíce to bylo zatím patrné ve 20. století, kdy mnozí tomuto svodu podlehli a uvěřili, že mají plně ve svých rukou moc nad tímto světem.

Politika zaujala místo, které by mělo patřit duchovnímu životu. A ten je považován jen za volitelný doplněk osobního vyžití. I mezi křesťany bývá někdy

Dokončení na str. 3



Papež František v Evropském parlamentu
Foto: TS ČBK

Díky pomoci z ČR jsou v Bozoum otevřeny všechny školy

Státní školství ve Středoafrické republice je ve velmi špatném stavu. Vláda vyhradila v roce 2013 pro resort školství pouhých 0,4 % HDP (v ČR je to 4,6 %) a v posledních desetiletích nepostavila ani jednu školu. Učitelé nejsou často placeni, a není tak překvapením, že ani koncem listopadu na mnoha školách ještě školní rok nezačal.

Jednou ze světlých výjimek je Bozoum a okolí, kde byl letos školní rok zahájen koncem září díky podpoře Velvyslanectví ČR v Abuji v Nigérii. Ministerstvo zahraničních věcí tímto způsobem uhradilo plat 88 učitelů, kteří na osmi základních školách v Bozoum vyučují v součtu asi 5 000 dětí. Ze zbývajících peněz bylo možné nakoupit nové školní pomůcky.

Při své říjnové návštěvě tuto pomoc ocenila i středoafriká ministryně sociálních věcí a humanitární pomoci Mme Eugénie Yarafa, která školy v Bozoum spolu se zástupci SIRIRI osobně navštívila. Ti se setkali i se školním inspektorem prefektury, který vyjádřil České republice vděčnost a uznání. Jak bude financování pokračovat v novém kalendářním roce, není zatím jasné. Dosavadní pomoc by však měla inspirovat další velké dárce podobně jako loni. Zastupitelskému úřadu ČR v Nigérii moc děkujeme!

Na provoz střední školy, kterou SIRIRI pomáhalo stavět, můžete přispět prostřednictvím <http://www.siriri.org/>.

SIRIRI

Papež František v europarlamentu: Evropa potřebuje nalézt svou tvář

Evropa potřebuje nalézt svou identitu. Budoucnost kontinentu závisí na tom, zda se dokáže otevřít skutečnosti, jež přesahuje pozemský život. Uvedl to papež František během své návštěvy Evropského parlamentu, která se konala 25. listopadu 2014.

Pokud jde o délku pobytu, byla to nejkratší zahraniční apoštolská cesta (trvala 4 hodiny), ale papež František během ní pronesl nejdelší promluvy svého pontifikátu: v Evropském parlamentu a při Radě Evropy. Každá trvala přes půl hodiny.

Evropa vzhlíží k papeži jako orientačnímu bodu v čase naprosté ztráty orientace, poznamenal v krátkém úvodním pozdravu předseda Evropského parlamentu Martin Schulz. Svatý otec v úvodu své promluvy připomněl původní zakladatelskou myšlenku evropského společenství: „Jádrem tohoto ambiciózního politického projektu byla nejenom důvěra v člověka jakožto občana a ekonomický subjekt, nýbrž v člověka jakožto osoby obdařené transcendentní důstojností.“ Za nejrozšířenější evropskou nemoc označil samotu, která se projevuje především ve vztahu ke starým lidem.

V závěru papež vyzval poslance, aby se přičinili o to, že Evropa znovu naleznou svou duši. Touto duší je křesťanství, jehož dvoutisícileté dějiny sice nebyly bez konfliktů, omylů a také hříchů, ale vždycky byly živěny touhou budovat skrze dobro.

Během projevu mu jeho slova vynesla potlesk zákonodárců, nakonec poslanci ocenili papeže ovacemi ve stoje.

Návštěva papeže ve Štrasburku je vůbec první od pádu železné opony. Naposledy navštívil Evropský parlament papež Jan Pavel II. v roce 1988.

Papežovu promluvu v Evropském parlamentu otiskneme na pokračování v tomto a příštím čísle *RC Monitoru*.

RaVat, TS ČBK

Pákistánská vláda selhala při ochraně práva na život svých občanů

„Pákistánská vláda selhala při ochraně práva na život svých občanů.“ Uvádí se to v prohlášení Komise Spravedlnost a mír při pákistánské biskupské konferenci (NCJP) zaslaném agentuře *Fides*. Prohlášení podepsané předsedou komise P. Emmanuelem Yousafem a sekretářem Cecilem Shanem Chaudhrym „odsuzuje brutální vraždu křesťanských manželů Shahzada a Shamy Masih“ zaživa upálených v okrese Kasur, zdůrazňuje „rostoucí nesnášenlivost vůči náboženským menšinám“ a povinnost vlády toto násilí zastavit.

Prohlášení žádá, aby byla zavedena opatření na potlačení násilí páchaného ve jménu náboženství a přehodnoceno stanovisko vlády k zákonu o rouhání. Odsuzuje bezrestnost poskytovanou pachatelům útoků na křesťany a jiné menšiny. Dochází k tomu proto, že „není politická vůle, a to činí menšiny ještě zranitelnějšími“.

Komise vyzývá k důkladnému prošetření události v Kasuru, žádá, aby byla zpráva vypracovaná vyšetřovací komisí zveřejněna, a vyzývá celou pákistánskou občanskou společnost, aby „vzdorovala vlně extremismu“ a hájila lidská práva.

Fides

RC Monitor si můžete objednat na adrese: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz nebo na internetových stránkách <http://res.claritatis.cz>. Zde se také můžete zaregistrovat, máte-li zájem o pravidelné zasílání zpráv e-mailem. Periodikum je distribuováno zdarma a lze jej v požadovaném počtu kusů objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedině díky zaslaným darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo jsou přibližně 24 Kč, což za rok činí 576 Kč. Všem dárcům Pán Bůh zaplať. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

Kardinál Müller: Manželství je základem lidství, nikoli výtvorem kultury

„Stojíme nad propastí, je třeba se zastavit. Uděláme-li krok, nebude již návratu,“ říká o situaci manželství a rodiny v zesvětštelém západním světě kardinál Gerhard Müller, prefekt Kongregace pro nauku víry v rozhovoru pro týdeník *National Catholic Register*. „Manželství jako komplementární svazek ženy a muže je ohrožován a znevažován. Jsme svědky jakési sebevraždy lidstva.“

S touto tendencí se vyrovnávalo mezináboženské sympozium o komplementaritě ženy a muže v manželství, které se konalo 17.–19. listopadu 2014 ve Vatikánu a skončilo velkým úspěchem. Ukázalo se totiž, že různá křesťanská vyznání a čtrnáct celosvětových náboženství byly s to společně dosvědčit základní pravdu o manželství. Přestože jeho tradice a pojetí se liší, všichni se shodli, pokud jde o jeho přirozenost.

Podle kardinála Müllera se dnes o rodině mluví mnoho. Lze mít dokonce dojem, že příliš mnoho. Ve skutečnosti se však celý ten halas týká okrajových, problematických, či dokonce rodině nepřátelských záležitostí, jako jsou například pokusy redefinovat manželství státními zákony. Mnoho se mluví o sexu nebo o nevydařených vztazích, nikoli však o tom, že muž a žena se vzájemně potřebují a doplňují. A právě to zajímá drtivou většinu lidí. Chtějí vědět, co dělat, aby manželství bylo lepší a silnější. Kardinál Müller zdůrazňuje, že mlčí většina buď nechápe, co se děje, anebo byla umlčena obviňováním z diskriminace, které bývá vznášeno proti těm, kdo rodinu brání. My však nemůžeme souhlasit s tím, že je manželství ličeno jako výtvor kultury či společnosti. Nikoli, je to opravdový základ lidství, zdůrazňuje kardinál.

Ra Vat

Další zprávy najdete na internetových stránkách <http://res.claritatis.cz>.

Dokončení ze str. 1

Církev pojmána jako vedlejší fenomén toho podstatného dění, za něž bývá považováno politické soužití. Přesně to je rámec sekularizovaného mesiášství, které je širší než ideologie nacismu či komunismu.

Napodobenina spásy, kterou ve svojí verzi podávala komunistická ideologie, se lidem nabízet nepřestala. Jenom způsoby této nabídky jsou sofistikovanější. Antikristovský podvod „vyvstává pokaždé, když někdo předstírá, že v průběhu dějin splní mesiášskou naději, která se může naplnit pouze mimo dějiny“ (KKC, 676). Tento podvod je „podvodem náboženským“, jak rovněž připomíná Katechismus, a je jím „falešné mesiášství, jímž člověk oslavuje sám sebe místo Boha a jeho Mesiáše“ (KKC, 675).

Dojem, podle něhož se tyto věroučné postřehy jeví jako odtazité a nehodící se do našeho světa, je špatným znamením. Je třeba mít se neustále na pozoru tam, kde člověk oslavuje sám sebe či jiného člověka, nebo zkrátka někoho jiného než Ježíše Krista. Jinak totiž křesťanské víře hrozí, že se stane jen individuální zálibou člověka v rámci dějin, které nemají co do činění s neuchopitelnou Boží prozřetelností, s dějinami spásy.

Náboženský podvod vyvrcholí na konci dějin, kdy Církev projde závěrečnou zkouškou, jež otřese vírou mnohých věřících (srov. KKC, 675). V jednom středověkém dílku, připisovaném svatému Tomáši Akvinskému a nazvaném *O příchodu antikrista*, je podán pozoruhodný výklad slov svatého Pavla, který v druhém listě Soluňanům mluví o něčem a o někom, kdo tento příchod „zdržuje“ (2 Sol 2,6–7). Autor zmíněného středověkého spisu tuto nejasnou zmínku apoštola národů vysvětluje následovně. Tím, co brzdí příchod antikrista, má být „jednota Církve a vážnost Kristova pozemského zástupce v tomto světě“.

Plyne odtud jednoduchý a praktický závěr, že totiž pokrok potřebuje také brzdu.

A to největší nebezpečí, které zná každý řidič, spočívá v záměně brzdy za plyn či plynu za brzdu.

P. Milan Glaser SJ, Radio Vaticana

SLOVO KNĚZE

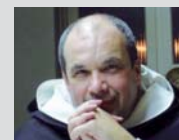
Vstoupili jsme do Adventu. To je krásná doba. Doba očekávání a vyhlížení Vánoc. Ale též čas nového vědomí, že jsme stále v milujícím pohledu Pána. Ten, kdo stvořil svět a člověkem je zrazován, se ve své Lásce nemění. Bůh se nemůže měnit, a tak nás stále nosí v Srdci, doprovází naší klopýtavou cestu životem a hledá způsob, jak nás oslovit, jak se nám ukázat a jak nás zachránit.

To podstatné již proběhlo. Slovo se stalo tělem. Boží Syn sestoupil do lůna Panny Marie. V adventní době se zvláště zaměřujeme na toto tajemství. Nejen ve druhé části Adventu, týden před slavností Narození Páně, ale i při ranních rorátních Mších svatých věnovaných Matce Boží. Překrásné staročeské rorátní zpěvy krouží kolem události Vtělení a nasvěčují ji z různých stran. Vidíme Marii i anděla a nasloucháme nejdůležitějšímu dialogu, jenž v dějinách zazněl. Vše je tak tiché a čisté. Služebnice Páně přijala Boží Slovo a to jí naplnilo.

V Adventu můžeme rozjímat o Boží blízkosti a Božím zájmu o každého člověka. Nejsme, nikdy jsme nebyli a nikdy nebudeme od Boha opuštěni. Bůh o nás ví a pomáhá nám, i když my to nevidíme. Když se naplnil čas, stala se Boží láska nejzjevnější.

Vědomí, že milující Bůh je s námi a stále jedná v náš prospěch, je pro člověka důležité. V něm nacházíme pravý pokoj, jistotu i touhu jít mu naproti – kráčet Kristovou cestou. Při adventním věnci můžeme tyto krásné věci sdílet také s druhými – v rodinách. Čekáme na Pána, až se ukáže, ale zároveň víme, že je s námi a že my můžeme být s ním. Advent je tak obdobím naděje a naděje osvěžuje a připravuje na budoucí radost.

fr. Pavel Maria OP



*fr. Pavel M. Mayer OP,
rektor baziliky a strážce
hrobu svatě Zdislavy*

POSELSTVÍ NADĚJE PRO EVROPU

Promluva papeže Františka v Evropském parlamentu

Papež František promluvil před poslanci Evropského parlamentu ve Štrasburku. Zdůraznil, že v centru evropského zájmu musí být důstojnost a svoboda každého člověka.

Děkuji za pozvání k promluvě na půdě této životně důležité instituce Evropské unie a také za nabídnutou příležitost obrátit se vaším prostřednictvím k více než 250 milionům občanů osmadvaceti členských zemí.

Moje návštěva se uskutečňuje více než čtvrt století po té, kterou zde vykonal Jan Pavel II. Během těchto dnů se v Evropě i ve světě mnoho změnilo. Neexistují už protikladné bloky, které tehdy rozdělovaly tento kontinent na dva, a pomalu se naplňuje tužba, aby „Evropa, vybavená svrchovaně svobodnými institucemi, mohla jednoho dne dosáhnout dimenzí, které jí jsou dány zeměpisně a ještě více historicky“ (Jan Pavel II., *Promluva k Evropskému parlamentu*, 11. října 1988).

Poselství naděje

Kromě rozšířené Evropské unie existuje také složitější svět, který se mohutně rozvíjí. Svět, který se stále více vzájemně propojuje, a proto je stále méně „eurocentrický“. Zdá se, že vedle širší a vlivnější Unie vystává obraz poněkud stárnoucí a stísněné Evropy, v níž roste pocit, že v důsledku odstupů, nedůvěry a někdy i podezření, s nimiž se na ni hledí, ztrácí svoje vůdčí postavení. Svoji dnešní promluvou k vám bych z titulu svého pastýřského poslání rád adresoval všem evropským občanům poselství naděje a povzbuzení.

Poselství naděje založené na důvěře, že obtíže se mohou stát mocnými pobídkami k jednotě, aby byly překonány všechny obavy, které Evropa zakouší spolu s celým světem. Naděje v Pána, který proměňuje zlo v dobro a smrt v život.

Povzbuzení vrátit se k pevnému přesvědčení otců zakladatelů Evropské unie, kteří toužili po budoucnosti založené na schopnosti pracovat společně na překonání rozdělení a usnadnit mír

a společenství mezi všemi národy tohoto kontinentu. Jádrem tohoto ambiciózního politického projektu byla důvěra v člověka nejen jakožto občana, ne jenom jakožto ekonomického subjektu, nýbrž v člověka jakožto osoby obdařené transcendentní důstojností.

Záleží mi především na zdůraznění těsné spojitosti, která je mezi těmito dvěma slovy: „důstojnost“ a „transcendentní“.



Platón a Aristoteles, detail Raffaelovy Athénské školy

Důstojnost člověka

„Důstojnost“ je klíčové slovo, které charakterizovalo obnovu nastupující po druhé světové válce. Naše nedávné dějiny se vyznačují nepochybně ústřední snahou prosadit lidskou důstojnost proti všemu rozmanitému násilí a diskriminacím, které během staletí nechyběly ani v Evropě. Vnímavost k důležitosti lidských práv se rodí jako výsledek dlouhé cesty vykonané za mnohých utrpení a obětí, které přispěly k vytvoření vědomí drahocennosti, jedinečnosti a neopakovatelnosti každého jednotlivého člověka. Toto kulturní

vědomí nachází svůj základ nejenom v historických událostech, ale především v evropském myšlení, jež je bohatým setkáním četných pramenů pocházejících „z Řecka a Říma, z keltských, germánských a slovanských základů a z křesťanství, které je hluboce přetvořilo“ (Jan Pavel II., *Promluva k parlamentnímu shromáždění Rady Evropy*, 8. října 1988), čímž dalo vlastní význam pojmu „osoba“.

Prosazování lidských práv má dnes ústřední roli ve snahách Evropské unie favorizujících osobní důstojnost jak ve vlastním rámci, tak ve vztazích s jinými zeměmi. Jde o důležité a obdivuhodné nasazení, neboť přetrvává příliš mnoho situací, v nichž se s lidskými bytostmi zachází jako s předměty, jejichž koncepci, konfiguraci a užitečnost lze naprogramovat a které lze potom zahodit, když už se nehodí, protože jsou slabé, nemocné či staré.

Vskutku, jaká existuje důstojnost, chybí-li možnost svobodně vyjádřit svoje myšlení nebo vyznávat bez donucování svoji náboženskou víru? Jaká důstojnost je možná bez jasného právního rámce, který by omezil vládu síly a nechal převážet právo nad tyranii moci? Jakou důstojnost může mít člověk, který nemá co jíst, chybí mu životní minimum nebo ještě hůře práce, která mu propůjčuje pomazání důstojnosti?

Prosazovat důstojnost člověka znamená uznávat, že má nezcizitelná práva, kterých nemůže být zbaven z něčí libovůle, a tím méně kvůli ekonomickým zájmům.

Lidská práva

Je proto třeba dávat si pozor, abychom neupadli do nedorozumění, které může vzniknout z nepochopení koncepce lidských práv a jejich paradoxním zneužíváním. Dnes existuje tendence, která se dožaduje stále širších individuálních –

a jsem v pokušení říci individualistických – práv a která zahaluje koncepci lidské osoby odtržené od jakéhokoli sociálního a antropologického kontextu jako nějakou „monádu“, která je stále více necitlivá vůči jiným „monádám“ kolem sebe. K pojmu práva se patrně už nepojí stejně podstatný a komplementární pojem povinnosti, což vede k tomu, že jsou stvrzována práva jednotlivce, aniž by byl brán zřetel na to, že každá lidská bytost se váže k určitému sociálnímu kontextu, ve kterém se její práva a povinnosti spojují s právy a povinnostmi těch ostatních pro dobro samotné společnosti.

Mám tedy za to, že je dnes víc než kdy jindy životně důležité prohloubit kulturu lidských práv, aby mohla moudře propojit individuální či lépe osobní dimenzi s dimenzí společného dobra, „nás všech“ skládajících se z jednotlivců, rodin a zprostředkujících skupin, které dohromady tvoří společenskou komunitu“ (Benedikt XVI., *Caritas in veritate*, 7). Není-li totiž právo každého harmonicky uspořádáno k širšímu dobru, považuje se nakonec za neomezené, a stává se tak zdrojem konfliktů a násilí.

Epidemie samoty

Mluvit o transcendentní důstojnosti člověka tedy znamená dovolávat se jeho přirozenosti, jeho vrozené schopnosti odlišovat dobro od zla, dovolávat se onoho „kompasu“, který je vepsán do našich srdcí a je Bohem vtištěn do stvořeného veškerenstva (*Kompendium sociální nauky Církve*, 37); znamená především vidět v člověku nikoli absolutno, nýbrž vztahovou bytost. Jedna z chorob, kterou dnes v Evropě vidím jako nejvíce rozšířenou, je samota. Ta je vlastní tomu, kdo je zbaven svazků. Je zřejmá obzvláště u starých lidí ponechaných jejich údělu, ale i u mladých, kteří postrádají opěrné body a příležitosti pro budoucnost; je zřejmá u mnoha chudých, kteří obývají naše města, je vidět v udivených očích migrantů, kteří sem přicházejí hledat lepší budoucnost.

Tato samota byla dále vyostřena ekonomickou krizí, jejíž následky dosud trvají a ze sociálního hlediska mají dramatický dopad. Lze také konstatovat, že v posledních letech spolu s procesem rozšiřování Evropské unie vzrostla nedůvěra



Raffaello Santi: Athénská škola (1511). Foto: Wikimedia Commons

občanů v instituce, jež jsou považovány za odlehle a zabývají se ustavováním regulí vnímaných jako odtažitě, ba přímo škodlivé pro senzibilitu jednotlivých národů. Z mnoha stran je patrný všeobecný dojem únavy a stárnutí babičky Evropy, která už nemá plodnost a vitalitu. Zdá se, že přitažlivost velkých ideálů, které Evropu inspirovaly, ustoupila před byrokratickým technicismem jejích institucí.

Evropa, která není schopna otevřít se transcendentní dimenzi života, je Evropou, které pomalu hrozí ztráta vlastní duše.

Absolutizace techniky

K tomu se druží některé poněkud egoistické životní styly charakterizované již neudržitelným blahobytem, často lhostejným vůči okolnímu světu, zejména k těm nejchudším lidem. S politováním lze konstatovat, že ve středu politické debaty převažují technické a ekonomické otázky na úkor autentické antropologické orientace (*Evangelii gaudium*, 55). Lidská bytost riskuje, že bude redukována na pouhé soukolí nějakého mechanismu, který s ní zachází jako s nějakým užitečným spotřebním statkem, takže – jak bohužel často vidíme – jakmile její život v tom-

to mechanismu už neplní funkci, je bez přílišných zábrán skartován jako v případě nemocných v terminálním stadiu, opuštěných a nezaopatřených starých lidí nebo dětí zabitých před narozením.

Toto obrovské nedorozumění nastává, „když převáží absolutizace techniky“ a dochází k „záměně účelu za prostředky“ (*Caritas in veritate*, 71). Nevyhnutelným výsledkem je „skartační kultura“ a „vyhrocený konzumismus“. Potvrdit důstojnost člověka naopak znamená uznat drahocennost lidského života, který je nám darován bezplatně, a nemůže být proto předmětem výměny nebo prodeje. Vy, ve svém poslání parlamentních poslanců, jste povoláni plnit jedno velké poslání, být se může jevit jako neužitečné, totiž starat se o to, co je v národech a lidech křehké. Péče o tuto křehkost vyjadřuje moc i něhu, boj i plodnost uprostřed funkcionalistického a soukromnického modelu vedoucího neúprosně ke „skartační kultuře“. Pečovat o křehkost lidí a národů znamená opatrovat paměť a naději, znamená ujmout se přítomnosti v její nejvíce marginalizované a úzkostné situaci a umět ji pomazat důstojností (srov. *Evangelii gaudium*, 209).

Jak obnovit naději?

Jak tedy obnovit naději v budoucnost, aby mladé generace znovu našly důvěru ve velký ideál jednotné a mírumilovné, tvořivé a podnikavé Evropy, která

respektuje práva a uvědomuje si vlastní povinnosti?

K odpovědi na tuto otázku mi dovolte použít jeden obraz. Jedna z nejslavnějších Raffaelových fresek, které se nacházejí ve Vatikánu, znázorňuje takzvanou Athénskou školu. V jejím středu jsou Platón a Aristoteles. První ukazuje prstem k nebi, ke světu idejí, a mohli bychom říci k nebi, druhý ukazuje rukou

dopředu na toho, kdo se dívá, k zemi, ke konkrétní realitě. Zdá se mi, že tento obraz dobře popisuje Evropu a její dějiny, tvořené neustálým setkáváním nebe a země, kde nebe je otevřenost vůči transcendentnu – Bohu, čímž se evropský člověk vždycky vyznačoval, a země představuje jeho praktickou a konkrétní kapacitu čelit různým situacím a problémům. Budoucnost Evropy závisí na zno-

vuobjevení vitálního a neoddelitelného spojení těchto dvou prvků. Evropa, která není schopna otevřít se transcendentní dimenzi života, je Evropou, které pomalu hrozí ztráta vlastní duše i „humanistického ducha“, který rovněž miluje a brání.

Dokončení v příštím čísle

Přeložil P. Milan Glaser SJ

Radio Vaticana

(Mezilitulky redakce, kráceno)

MOBILIZACE NA OBRANU RODINY

„Když prezident Hollande před dvěma lety sliboval legalizaci sňatků pro páry téhož pohlaví, modlil jsem se k Bohu, aby se něco stalo. Nevěděl jsem co. Ale modlil jsem se, aby se něco stalo.“ Tak francouzský primas kardinál Philippe Barbarin před několika dny ze své perspektivy popisoval genezi velkého spontánního hnutí na obranu rodiny *Manif pour tous*, které přivedlo do ulic miliony Francouzů revoltujících proti relativizaci pojmů pro život společnosti zásadních, jako je manželství či rodina. Bylo to duchovní vzepětí, jaké od Francie už nikdo neočekával – přiznává lyonský arcibiskup s ujištěním, že jednoho dne bude tento škodlivý zákon zrušen, protože vnáší lež do majestátu práva.

Minulý týden v Lyonu zahájil činnost Institut teologie těla. Iniciativa zaštitěná právě kardinálem Barbarinem se setkala s velkým zájmem. Ukazuje se, že ve Francii má učení Jana Pavla II. o manželství a rodině velkou odezvu. Předseda institutu se netají s tím, že to souvisí s celonárodním probuzením Francouzů.

Synoda biskupů o rodině, kterou jsem na tomto místě už vícekrát komentoval, měla podobný efekt jako prohlášení prezidenta Hollanda před dvěma lety. Z úst některých kardinálů a biskupů jsme slyšeli slova, jichž bychom se nenadáli. A možná jsme – podobně jako kardinál Barbarin – prosili Boha, aby se něco stalo. A stalo se. Nejprve sami biskupové provedli významnou korekturu úvodního dokumentu a nyní se Církev mobilizuje k činnosti před příští synodou.

Podstatným prvkem této mobilizace bylo vatikánské mezináboženské kolokvium o komplementárnosti muže a ženy v manželství. Sjelo se na ně přes 400 účastníků z 23 zemí a 14 náboženství. Naplánováno bylo už dlouho před synodou, a nešlo tedy o bezprostřední reakci na kontroverze. Reagovalo spíše na celou škálu útoků na rodinu a na manželství jako svazek muže a ženy.



Foto: Flickr, Catholic Church England and Wales
© Mazur/catholicnews.org.uk (CC BY-NC-SA 2.0)

Akce byla úspěšná. Ukázalo se totiž, že představitelé čtrnácti náboženství a mnoha křesťanských vyznání jsou schopni svorně svědčit o manželství. Lišíme se v leccems, v tradici i v konceptech, ale shodneme se, pokud jde o podstatu manželství – řekl organizátor kolokvia kardinál Gerhard Müller. Účastníci vatikánské akce si plně uvědomují vážnost situace. „Západní civilizace stojí na prahu propasti. Ještě jeden krok a bude příliš pozdě, změny budou neodvratné“ – varoval prefekt Kongregace pro nauku víry.

Jonathan Sacks, donedávna vrchní rabín Velké Británie, označil situaci v neúplných či rozbitých rodinách přímo za zločin a skandál. Argumentoval mimo jiné statistikou, podle níž se dnes už téměř polovina dětí rodí mimo manželství. Milion mladých Britů nikdy nepozná otce. Důsledky se projevují bezodkladně. Jak potvrzuje mluva čísel, mají tyto děti častěji problémy s jídlem, alkoholem a narkotiky, častěji upadají do depresí a sahají si na život. Někdo se za tyto děti musí postavit – apeloval rabín Sacks.

Na obranu dětí a rodiny vystoupil otevřeně také papež. Zdůraznil, že děti mají právo na otce a matku. Konstatoval, že v oblasti manželské morálky došlo ke skutečné revoluci. Její aktéři se dovolávali svobody, ale ve skutečnosti s ní přišla zkáza a hluboká zranění mnohých. Za této situace musejí mladí vykročit proti proudu, na revoluci odpovědět revolucí – řekl papež.

Závěry kolokvia měly velký ohlas. Objevily se návrhy organizovat podobná setkání na dalších místech světa, pobídky ke společnému svědectví o manželství. A objevila se také tichá naděje, že je to teprve počátek, že se přece jenom podaří probudit dosud mlčící většinu.

Krzysztof Bronk



*Krzysztof Bronk,
redaktor a publicista*

NĚKTEŘÍ BISKUPOVÉ SE NECHALI ZASLEPIT

Rozhovor s kardinálem Gerhardem Müllerem

Kardinál Gerhard Müller, prefekt Kongregace pro nauku víry, hodnotí v rozhovoru pro polský deník *Nasz Dziennik* jednání synody o rodině a vysvětluje nauku Církve o rodině a manželství.

Ukončená biskupská synoda na téma rodiny a její ohlas ve světových médiích vyvolala jisté znepokojení mezi katolíky, a to také v Polsku. Vystaly otázky, zda je možné, aby Církev změnila svoje učení v takové otázce, jako je např. nerozlučitelnost manželství. Otče kardinále, objevil se na synodě skutečně takový moment, kdy byly poklad víry, doktrína víry, učení o manželství a rodině ohrožené?

Je mnoho médií, ale jen jeden Mediátor, tedy Ježíš Kristus a jeho evangelium. Boží slovo proto nemůže být nikdy jakkoli opomenuto ani nemůže být porušeno v jakékoli své části. Musí být přijato ve své úplnosti. Církev nemůže ani před, ani během, ani po synodě změnit to, co plyne z Kristova učení. Ve vztahu k manželství je to vyjádřeno zejména slovy: „Co Bůh spojil, člověk ať nerozlučuje!“ Synoda byla svolána papežem Františkem, aby posílila rodinu založenou na nerozlučitelném manželství, ne aby ji oslabil. Chceme ji lépe pastoračně pomoci. To bylo cílem zasedání, a ne změna doktríny.

Naneštěstí, v současných společnostech se různé komunikační prostředky, mezinárodní organizace, nebo dokonce vlády některých zemí snaží zasít nepokoj a nejistotu do mysli lidí. V mnoha zemích jsou mezilidské vztahy poškozovány, a to se týká i křesťanského vzoru manželství a rodiny. Relativizuje se pravda o manželství a rodině. Tyto tendence se, žel, přenášejí i na Církev a biskupy, na které je vyvíjen nátlak. Je proto důležité, abychom u všech těchto věcí pamatovali především na rozměr spásy, protože jen tak se vyhneme zmatení. Máme Krista a evangelium. To je pro nás hlavní opora, základ pravé a jediné nauky Církve, a to také – nebo možná zejména – v kontextu morálního učení Církve, tedy rovněž ve vztahu k manželskému a rodinnému životu.

Jak mají věřící vnímat informace, že se na synodě objevily hlasy biskupů, které vystupovaly proti učení Církve? Můžeme pak získat dojem, že i v Církvi lze o všem hlasovat...

Důležité je zde pochopit jeden zásadní rozdíl. Dostali jsme pravdu od Boha a můžeme ji přijmout a akceptovat, ale



Foto: Flickr, Catholic Church England and Wales
© Mazur/catholicnews.org.uk (CC BY-NC-SA 2.0)

**Církev vás chce podporovat.
Církev na vás nezapomíná.
Církev s vámi počítá, počítá
s vaším svěděním života
podle evangelia.**

nemůžeme o ní hlasovat. O pravdě se nehlasuje, pravda se musí rozpoznávat. Samozřejmě, papež a biskupové se rozhodují, jak tuto pravdu odevzdat věřícím, jak ji v pastorační srozumitelné a zřetelné prezentovat, kterým směrem jít a kterým ne. Nikdy ale neproběhla diskuse, jejímž cílem by bylo měnit tuto pravdu. To je ten detail, který si musíme uvědomit, abychom pochopili otázku kolegiality

Církve. Je také třeba vzít v úvahu to, že mediální svět se velmi často snaží ovlivnit interpretaci pravdy. A to se projevilo rovněž v průběhu zasedání synody.

Právě v mediálním obrazu se našlo jen velmi málo prostoru pro zdůraznění podpory Církve rodinám, které se snaží být věrné ideálu katolického manželství. Nejsou na místě obavy, že kvůli tomu si lidé synodu zapamatují spíše jako synodu o rozvedených a homosexuálech než o rodině?

To by byl falešný obraz. Synoda o rodině od začátku vycházela z předpokladu, že rodinu představuje nejprve manželství muže a ženy, a to manželství Kristem ustanovené na svátostném základě, a v další fázi pak rodinu představují spolu s rodiči také děti, které v rodině přicházejí na svět. Jelikož tématem synody je právě taková rodina, nemohou jí být svazky osob stejného pohlaví. To by bylo absurdní.

Je třeba si také uvědomit, že pokud jde o samotné pojetí manželství, pro Církev existuje jen jedno opravdové manželství – to svátostné. Nepočítají se sem civilní manželství. Ta samozřejmě ve světě fungují, ale v Církvi nepředstavují meritum. Proto rovněž na úrovni učení víry nelze mluvit o rozvedech jako takových, protože v Církvi neexistují. Dokud žijí oba manželé, pak platně uzavřené manželství trvá. Proto je těžké, aby se synoda zabývala rozvody. Problematika civilních rozvodů není tedy de facto problémem, který patří k podstatě tématu o katolické rodině.

Rozvody se ale, žel, týkají též osob, které jsou katolíky...

Samozřejmě, bohužel se to stává. Ale je mnoho takových případů, že jeden z manželů je opuštěn druhou stranou. Je

opuštěnou osobou a Církev tyto osoby absolutně neodmítá. Má povinnost věnovat se všem Božím dětem, je zavázaná se o ně starat, a tak to i činí. Jsou přece různé životní situace. Někdy jsou také uzavřeny nové civilní sňatky a z těchto sňatků se rodí děti... Ale jak v situaci nezaviněné jedním z manželů, tak i zaviněné, kdy někdo opustí manželku nebo manžela, nemůže Církev nabídnout nic jiného než jenom to, co je v souladu s pokladem víry, jehož je strážcem. A tím je nabídka, která musí vycházet z rámce svátostného rozměru. Na tomto základě je třeba hledat řešení. Není možné nabídnout něco, co nevyplývá z evangelia a nezakládá se na Kristu Ježíši.

Naneštěstí existují představitelé Církve, a to včetně biskupů, kteří se nechali nějak zaslepit, na které má sekularizovaná společnost takový vliv, že odpoutala jejich pozornost od hlavního tématu nebo od učení Církve založeného na Zjevení. Začali přemýšlet nad různými možnostmi, zda by to nebo ono nebylo možné, opomíjejíce podstatu... Možná, že navrhování jistých pochybných řešení je projevem jejich angažování se v těžkých situacích, v kterých se lidé ocitli, možná jsou vedeni snahou pomoci druhému člověku... To vše je šlechetné, ale je třeba vždy pamatovat na to, že je jedna „agenda“, kterou máme, agenda Církve, která se zakládá na předaném zjevení Boha v Ježíši Kristu. A to je vlastně všechno, co máme, to nejdůležitější. A pokud se to ztrácí, ztrácí se i jiné aspekty.

Objevily se také hlasy, že po této synodě Církev vykoučila na „cestu nového otevření se homosexuálům“. Zní to tak, jako by Církev chtěla přestat nazývat homosexuální akty hříchem a odsuzovat je.

Pro Církev je, samozřejmě, vždy východiskem vztah lásky muže k ženě a ženy k muži. Církev na tomto vztahu zakládá a buduje svoji sociální nauku, také též morální nauku, tedy i celou nauku o lidské sexualitě. Vyskytují se situace, že nějaká osoba přitahuje osobu stejného pohlaví. Tato náklonnost není ještě prvotním tématem pro Církev. Katechismus Církve učí, že „homosexuální osoby jsou vyzvané žít v čistotě“. Papež

František řekl, že se nepokouší tvořit nějakou novou nauku Církve, ale pokouší se ukázat, že nikdo nehodnotí a neodsuzuje osoby, které v učení Církve někde zabloudili a mají homosexuální sklony. Nikdo nikoho z nich neodsuzuje, dále jsou stejnými lidmi na všech rovinách. Ale musíme důrazně říct, že Církev ne-



Foto: Flickr, Catholic Church England and Wales
© Mazur/catholicnews.org.uk (CC BY-NC-SA 2.0)

gativně hodnotí homosexuální skutky. Aktivní účast na homosexuálním chování je tedy nepřijatelná. Církev se nikdy nezřekne takového hodnocení. Homosexuální skutky jsou proti přirozenému zákonu a jsou hříchem.

Je dobré na tomto místě zvýraznit ještě jednu věc. Svätý otec hovořil také o tom, že neexistuje žádná homosexuální lobby ve Vatikánu. To jsou výmysly novinářů. Použijte jistý obraz. Máme přece deset Božích přikázání daných nám Bo-

hem. Stejně bychom mohli říct, že existuje nějaká lobby těch, kteří nechtějí otce i matku, kteří nesvětlí sváteční den atd. V tomto duchu bychom mohli vytvořit deset skupin ve vztahu ke každému z Božích přikázání, ale to je úplně absurdní. O něčem takovém nemůžeme hovořit. Hříchem, ať je jakýkoli, vždy zůstane hříchem, ale nějaké zevšeobecňování toho je neodůvodněné. Nikdy přece nevznikne nějaké „společenství hříšníků“ v tom smyslu, v jakém existuje společenství svatých. Proč? Z jediného důvodu: hříchem rozděluje lidi mezi sebou, nespojuje je. Lidi ve skutečnosti spojuje jedině láska Boha a druhého člověka, a to vlastně tvoří toto společenství všech svatých. Ona pro nás představuje takový vzor, o který máme usilovat.

Jaká slova byste adresoval rodinám, které – i přesto, že prožívají krize a trápí se s problémy – se snaží být věrné křesťanské vizi manželství?

Katoličtí rodiče, křesťanští rodiče, kteří žijí v manželské věrnosti, jsou nositelé Boží lásky, a to je to nejdůležitější. To dává naději. Bez lásky není život a bez života není budoucnost. A to všechno se naplňuje v rodinách. Církev vás chce podporovat. Církev na vás nezapomíná. Církev s vámi počítá, počítá s vaším svědectvím života podle evangelia.

Ślawomir Jagodziński
Nasz Dziennik
Přeložila Mária Pešeková

DOBRÁ KNIHA ROKU 2014

Vážení čtenáři,

po vzoru několika periodik jsme se rozhodli do konce tohoto roku ještě uspořádat anketu o dobré knize. K této anketě nezveme slavné osobnosti zvučných jmen. Zveme Vás, naše věrné čtenáře a podporovatele. Napište nám (na poštovní adresu redakce uvedenou v tiráži nebo e-mailem na redakce@claritatis.cz) jeden či max. dva knižní tituly, o kterých se domníváte, že – i když vyšly v našem pohnutém čase roku 2014 – by je ostatní neměli přehlédnout a měli by si je přečíst. Termín doručení odpovědí musí být do 8. prosince t.r., abychom výsledek ankety stihli zveřejnit v posledním čísle letošního ročníku RC Monitoru.

Z respondentů této ankety vylosujeme pět výherců, kteří od nás obdrží knihu, aby svůj čtenářský zájem měli na čem posilovat!

Těšíme se na Vaše návrhy, tipy a doporučení.

Redakce

POHLED NA LITURGII

Sakrální architektura

Kostel by měl být zprostředkovatelem milosti pro ty, kdo v něm se správnou dispozicí pobývají. Jak se s tímto požadavkem vypořádává moderní sakrální architektura?

Jeden ze zakladatelů křesťanské sociologie v Anglii a přední představitel skupiny The Christendom Group¹ T. S. Eliota kanovník Vigo Demant z koleje Christ Church v Oxfordu jednou poznamenal: „Když Církev začne hlásat evangelium sekulárním jazykem, může snadno skončit tím, že bude hlásat sekularismus křesťanským jazykem“.² „Jazyk“ může samozřejmě znamenat různé věci. Může znamenat konceptuální jazyk, soubor zásad nebo jejich nedostatek, na něž se odvoláváme při našem kázání. Může také znamenat lingvistický jazyk, například v překladech Bible pro liturgická čtení a modliteb pro samotnou liturgii. Může to být hudební jazyk ve zpěvech, hymnech a písních. Může jít o ikonografický a architektonický jazyk, vizuální zasazení liturgické akce. Ty všechny mohou naneštěstí nabýt desakralizované, sekularizované podoby, a tedy i podléhat Demantovu pravidlu.

Tak u architektonických věcí se často zdá, že jsme hluší k jazyku posvátné architektury v katolické tradici, a němí, když jich sami používáme, je-li třeba vybudovat nový kostel. Naše moderní kostely postrádají transcenci, smysl pro tajemství a krásu, schopnost vzbuzovat úžas. Tak jako se, můžeme-li věřit Victoru Turnerovi, stala pastorační liturgie obětí strukturálního funkcionalismu v sociologii, tak za posledních čtyřicet let katolickou architekturu rovněž ovládla myšlenková škola známá jako „radikální funkcionalismus“. Symbolický aspekt je třeba ponechat sobě samotnému, pokud je budova „dobře uspořádaná“ pro farní liturgii. Jak říká Steven Schloeder, architekti „upadli do mentality redukcionismu a zbavili kostely těch prvků, symbolů a obrazů, které tiše promlouvají k lidskému srdci. Jejich budovy mluví jen

o tom, co je imanentní – tak jako se jejich liturgie pečlivě vyhýbají tomu, co je transcendentní, a přemítají o „shromážděném společenství“, a proto se odchýlily od teologického a antropologického základu tradičního chápání architektury katolické církve. Zapomněly, že náboženství nevyhnutelně přesahuje samo sebe, nebo se rozhodly to ignorovat.“³



Kostel sv. Václava v Praze-Vrřovicích (Josef Gočár, 1930)
Foto: Wikipedia, Petr Vilgus (CC BY-SA 3.0)

Symbol, nebo funkce

Nejen svým určením, ale také díky závažné křesťanské inteligenci svých stavitelů by měl být kostel zprostředkovatelem milosti pro ty, kdo v něm se správnou dispozicí pobývají. Architektonickými prostředky hmoty a prostoru, tvaru a struktury by měl symbolizovat nebeské skutečnosti, které obklopují liturgii před trůnem Božím, do níž pozemská liturgie uvádí. Pokoncilový *Ordo dedicandi ecclesiae et altaris*, poslední z textů re-

formované liturgie, tento základní symbolismus dosud zachovává. Co si však neuvědomil, je to, že myšlenky, jež jsou základem modernistického hnutí v architektuře 20. století počínaje německým Bauhausem ve 20. letech, a spolu s nimi modernistické chápání architektonického jazyka jednoduše nelze zkombinovat s vlastním přístupem katolické tradice ke stavbě kostelů.

Funkcionalistický modernismus je sám o sobě neikonický, dokonce protiikonický. V modernistickém slovníku jsou například dveře právě jen dveře. Nemohou promlouvat o výmluvných procesech vcházení, překračování prahů, přechodu a přejití, a proto nedokáží mluvit o osobě Krista, jak to činily ve středověku k Durandovi a opatu Sugerovi ze St. Denis (autorům významných pojednání o stavitelství). Podobně pro architektonické modernisty je prostor v zásadě prázdná univerzálie, určená jen funkcí, která se v ní v určitou dobu odehrává. Neexistuje žádný „posvátný prostor“, žádný prostor, který je bezpodmínečně oddělen. Odtud tedy možnost modernistického kostela s multifunkčními prostorami, které mohou sloužit bez rozdílu k bohoslužbě, pořádání svatebních hostin a hraní ping-pongu. Ale nesymbolická budova nemůže ani při nejlepší vůli na světě sdělovat transcendentní myšlenky.⁴

Orientace kostela

Jeden obzvlášť kontroverzní bod v této souvislosti se týká otázky orientace kostela, oltáře a celebrace směrem k východu, neboli obecněji řečeno postavení *versus populum* oproti *versus apsidem*. Zdá se nepopíratelné, že váha patristické vědy se nyní staví na stranu názoru, že v rané Církvi byla normou orientace k východu, a tedy, obecně řečeno, celebrace *ver-*

sus apsidem. Kanovník M. J. Moreton z Exeterské univerzity ve svém referátu „*Eis anatholas blepsete: Orientace jako liturgický princip*“, který vyšel v publikaci *Studia Patristica* za rok 1982, shromáždil většinu dochovaných dat k tomuto předmětu, jak textových, tak architektonických.⁵ Ve starověkém mezopotámském městě Dura Europos, kde byla významná židovská a křesťanská komunita, leží velmi blízko sebe jedna z nejzachovalejších synagog pozdního starověku a jediný dochovaný kostel v domě z přednicejského období. Ale zatímco první z nich je orientována směrem k Jeruzalému, druhý je orientován v doslovném významu toho slova – uspořádaný k východu. Jak komentuje Moreton:

„V tomto ohledu se v Duře poprvé setkáváme s konfliktem principu, který míří přímo k jádru sporu mezi židovstvím a křesťanstvím, to jest zda příchod Mesiáše je dosud budoucností, nebo se již uskutečnil; jestli je třeba ho vyhlížet ve zbožném dodržování Tóry, která sama je spojena se zemí, městem a chrámem, nebo zda se uskutečňuje konáním liturgie.“⁶

Benedictus qui venit

Za čas skutečně mesiášské zvolání *Benedictus qui venit in Nomine Domini!* vytlačí židovský verš *benedictus*, který se vztahoval k chrámu, a stane se pravidelným

doprovodem liturgického *sanctus*, jenž ve svém biblickém kontextu původně mluvil o vidění chrámu u proroka Izaiáše. V konsekračních modlitbách celé řady východních anafor (liturgie dvanácti apoštolů, liturgie sv. Jakuba, liturgie sv. Basila, liturgie sv. Jana Zlatoústého) to označuje bod, kde je odkaz na Boží dílo při stvoření nahrazen vyprávěním o jeho dílu v Ježíši Kristu. V tomto kontextu orientace budovy kostela, v níž se koná liturgie, „vyjadřuje naději a důvěru Církve v toho, jenž v historické minulosti přišel od východu a přijde znovu při

Posvátný prostor by měl odkazovat k transcendenci, rozvíjet smysl pro tajemství a krásu a vyvolávat úžas.

slavné parusii“⁷ a eucharistie jako účinná připomínka jednoho a předzvěst druhého spojuje obojí v přítomnosti.

To by samozřejmě byla přehnaná interpretace, kdyby byl případ Dury ojedinelý. Avšak to, že Dura Europos *není* náhodná, prokazuje porovnání orientace mnoha kostelů ze čtvrtého až sedmého století, které zanechaly stopu v Sýrii a Palestině. S několika málo výjimkami umístění zařízení, zejména oltáře a *synthoronu* (kamenná lavice, kde seděli kněží), před-

pokládá, že při bohoslužbě slova kněží zaujímali vstup do lodi, ale při propriu eucharistické bohoslužby přistupovali k oltáři ležícímu hluboko v apsidě, samozřejmě pokud nebyl připevněn přímo na její zadní stěnu. Centrálně uspořádané chrámy s kupolí v Konstantinopoli se drží principu orientace neméně než velice odlišné syrsko-palestinské baziliky. I když *synthoron* v raných konstantinopolských kostelech je umístěný v apsidě, ležely oltáře nad kryptou umístěnou uprostřed tak, že umožňovaly přístup jen ze západní strany – což opět vyžadovalo, aby byl celebrant stejně jako shromáždění obrácen směrem k východu. V křesťanské severní Africe byla ve všech obdobích normou bazilika s východní apsidou, i když ve čtvrtém a pátém století (ale ne později) mají některé tuniské kostely výjimečně apsidu na západě, přičemž kněží se nedívali jen na své shromáždění, ale i na centrálně umístěný oltář. Zdá se pravděpodobné, že tyto atypické kostely byly postaveny podle vzoru Lateránské baziliky, která sama napodobovala palácovou architekturu císařské audienční síně, kde císař nebo jeho zástupce seděl na západě. Západní apside však sama o sobě nedokazuje výskyt celebrace *versus populum*. Vzhledem ke skutečnosti, že věřící stáli ve dvou velkých pásech na severu a na jihu lodi, lze si představit, že všichni přítomní, lid i celebrant, se obrátili tvář k východu, ke dveřím kostela, když začala liturgie oběti. V každém případě příklad Lateránské baziliky nestačil k tomu, aby zasáhl kostely druhé nejvlivnější části římské „diecéze“ (spolu se severní Afrikou), severní Itálie, kde se kostely v Miláně a Ravenně striktně drží principu orientace k východu.

Celebrace versus populum

Ale kde se potom vzala myšlenka celebrace *versus populum* v tak velkém měřítku? Téměř jistě podle dvou klíčových budov, které paradoxně nebyly vůbec plánovány ke slavení liturgie: rotunda Božího hrobu v Jeruzalémě a umučení sv. Petra v Římě. V obou případech omezení plochy a prostoru a prestiž posvátného místa – v jednom případě místa Zmrtvýchvstání, ve druhém posledního odpočinku knížete apoštolů – anomálii legitimizovaly.

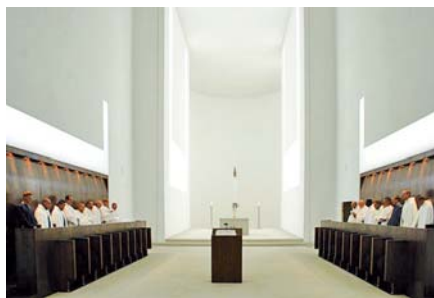
Sagrada Família, Barcelona (Antonio Gaudí, stavba zahájena 1882). Foto: Flickr, John Finn (CC BY 2.0)



I když to, že „proti sobě stojí celebrant a věřící“ (Moretonovými slovy) „odporuje tradici modlitby směrem k východu, která byla v křesťanské praxi hluboce zakořeněna“, prestiž Svatého Petra na Západě, podporovaná putováním *ad limina*, vedla nakonec v mnoha západních kostelech k tomu, že následovaly tohoto příkladu, i když jim k tomu chyběl tentýž naléhavý důvod, jak ve své studii chrámu sv. Petra poznamenávají Jocelyn Toynbeeová a John Ward Perkins.⁸

Skutečně, zkoumáme-li tradici západního ritu jako celek, nacházíme pozoruhodnou invenci, jak ve svém poutavém článku v časopise *Worship* ukazuje otec Jaime Lara.⁹ I když celebrace *versus populum* směrem k západu je relativně vzácná a obvykle má původ v přání dělat všechno *vic po římsku*, podle příkladu Svatého Petra a bazilik, které napodobovaly Vatikánský pahorek, zkoušely se i jiné možnosti. Existovala *altaria superiora* jako v jistých karolínských kostelech a některých anglonormanských katedrálách, kde byl oltář umístěn nad věřícími na balkóně. Nebo byl oltář zase pod nimi jako v Cáchách, kde se většina shromáždění spolu s císařem nacházela na velké galerii. A ještě existuje uspořádání vyobrazené na anonymní malbě ze šestnáctého století „Mše sv. Jiljí“ v Národní galerii v Londýně, kde věřící vykukují za oponami nebo zpoza retabula oltáře směřujícího k východu.

Kongregace pro bohoslužbu nedávno připustila, že tradici Církve z diachronického pohledu, napříč časem, je orientace k východu, nikoli celebrace *versus populum*.¹⁰ V tomto smyslu je *onus probandi* (důkazní břemeno) na tom, kdo chce odůvodnit alternativní umístění. Odůvodnění samozřejmě existuje: ať už materiální, jako je omezení dané hrobkou sv. Petra a jeho malým okénkem, jímž se lze dívat na relikvie a spouštět dolů předměty, jako je to u sv. Petra, nebo duchovní jako v případě Katolického studentského hnutí v Německu třicátých let či hnutí dělnických kněží ve Francii v letech padesátých. Je však třeba mít na paměti, že kořeny tlaku na celebraci *versus populum* v moderním liturgickém hnutí tkvějí v půdě osvícenství 18. století, kde je těžké od-



Kostel trapistů v Novém Dvoře (John Pawson, 2004)
Foto: <http://www.novydvur.cz>

Uspořádání kostela by mělo zohledňovat, že eucharistie je zároveň a neoddělitelně obětí a posvátnou hostinou.

dělit je od vědomého úsilí o odvrácení pozornosti od eucharistie jako oběti – termínu, který byl stejně nejasný katolíkům s racionalistickými sklony tehdy jako mnoha našim současníkům teď – směrem k mnohem srozumitelnějším pojmům eucharistie jako shromáždění a jídla. V jedné osobní reminiscenci si vzpomínám na vikáře z Tewkesbury

v Gloucestershiru, který mi řekl v roce 1969, kdy jsem bydlel o pár mil výš na řece Severn, že pro anglikány z High Church,¹¹ jako je on, je nemyslitelné, že by opustili celebraci *versus apsidem*, neboť je to pro ně zásadní součást jejich boje o to, aby v anglikánské církvi přetrvávalo chápání eucharistie jako oběti. Ale katolíkům, domníval se, celebrace *versus populum* neuškodí. Naše vnímání mešního oběti je příliš hluboké, než aby bylo možno s ním otrást. Byl to příliš laskavý pohled na schopnosti současného *sensus fidei*, v každém případě v Anglii.

Aidan Nichols OP
z knihy *Looking at the Liturgy: A Critical View of Its Contemporary Form*
Přeložila Lucie Cekotová
(Redakčně upraveno, mezititulky redakce)
vydal Ignatius Press
<http://www.ignatius.com>



Fr. Aidan Nichols OP
(*1948), dominikánský
kněz a teolog, působil
na univerzitách v Oxfordu,
Edinburghu, Cambridge
a na Angelicu v Římě

Poznámky

¹ Volné anglikánsko-katolické seskupení zabývající se sociálním křesťanstvím, působilo od roku 1923 do 50. let 20. stol. Vydávalo anglikánsko-katolický sociologický časopis a v letech 1925 až 1955 pořádalo anglikánsko-katolickou Letní školu sociologie. Spisovatel T. S. Eliot, nositel Nobelovy ceny za literaturu za rok 1948, byl jejím čelným představitelem (pozn. překl.).

² Citováno v P. W. Hoon, *The Integrity of Worship: Ecumenical and Pastoral Studies in Liturgical Theology* (Nashville and New York 1971), 9.

³ S. Schloeder, „What Happened to Church Architecture“, *Second Spring*, březen 1995, 29.

⁴ Chybná pastorační strategie, která je v pozadí těchto architektonických možností, je (nechtěně) dobře vyjádřena v předmluvě, kterou k dílu J. Capelladesa *Guide des églises nouvelles de France* (Paris 1969) přispěl tehdejší předseda Francouzského národního výboru pro církevní stavby, jenž prohlásil, že kostely, které nejsou jen místy shromažďování katolíků, ale i vítání odloučených křesťanů nebo prostě lidí dobré vůle a kontaktů s nimi, by neměly mít žádný vlastní styl, „neboť formy, které by se chtěly rozejít se současnou architekturou, riskují, že budou znamenat nesoučasnost [inactualité] Církve“. Citováno v G. Cholmy a Y. M. Hilaire: „1968: Les Institutions contestées. Une institution dépassée: la paroisse?“, in idem, *Histoire contemporaine de la France religieuse, 1930–1968* (Toulouse 1988), 318.

⁵ M. J. Moreton, „Eis anatholas blepsete: Orientation as a Liturgical Principle“, in *Studia Patristica* 18, ed. E. A. Livingstone (Oxford and New York 1982), 575–590.

⁶ Tamtéž, 578.

⁷ Tamtéž, 583.

⁸ J. Toynbee a J. Ward Perkins, *The Shrine of St. Peter* (London 1956), 219.

⁹ J. Lara, „Versus Populum Revisited“, *Worship* 68, č. 3 (1994), 210–221.

¹⁰ In *Notitiae* 29, č. 332 (1993), 245–249.

¹¹ Proud v anglikánské církvi, jehož chápání liturgie, svátostí a eklesiologie se blíží katolickému. Naproti tomu Low Church jsou bližší typicky protestantské důrazy, Broad Church je liberální proud (pozn. překl.).

KDE SE VZAL V ČECHÁCH ANTIAMERIKANISMUS?

Obyvatelé České republiky se v poslední době rozdělili na skupiny podle názorů na ukrajinskou krizi: jedni podporují Ukrajinu, druzí Rusko. Ti, kteří podporují Rusko, obviňují Spojené státy z podpory „Majdanu“. Tím se na naší domácí scéně objevil nový prvek: antiamerikanismus, který tu dříve nebýval.

Není divu: vidíme-li amerického velvyslance Eisena manifestujícího na podporu české gay pride, jsme – alespoň většina z nás – na rozpacích. Kde tedy stojí Amerika? Dnes je ovšem situace taková, že Američané představují „jeden národ se dvěma kulturami“. To se projevuje na střídání prezidentů.

Prezident Reagan jako první formuloval a prosadil *Mexico City Policy* – Politiku z Mexico City. Ta stanoví, že americké nevládní organizace přijíma-

jící granty z federálních peněz nesmějí podporovat potratový provoz v cizině. Prezident Clinton tuto politiku zrušil, aby ji pak George W. Bush opět obnovil. Prezident Obama následoval Clintona.

Tyto zvraty v kulturní politice USA mají vliv i v jiných zemích. V roce 2000 jsem se zúčastnila konference OSN o ženách, kde USA patřily k nejbojovnějším představitelům propotratové politiky. Skupina vedená USA (kromě nich ještě Kanada, Japonsko a Austrálie) se chovala velmi bezohledně k delegátům jiných zemí, zejména k Polsku, na něž několik hodin naléhala, aby změnili svoje stanoviska.

Do příští konference prezident – už George W. Bush – změnil složení americké delegace u OSN a tím zásadně ovlivnil situaci. Lze očekávat, že další

prezident, bude-li jím republikán, bude následovat Bushe.

Protiamerické rozhořčení, které znamenáváme u nás, by tedy nemělo dlouhodobě ovlivňovat naše postoje k USA. Spíš bychom si měli všimnout, že postoje amerických prezidentů odrážejí vliv občanských hnutí, která prosazují jednoznačné postoje ve věci ochrany života. Právě tyto iniciativy ovlivnily postoje prezidentů a dalších politiků, kteří přenesli otázku ochrany lidského života na politickou rovinu.

Michaela Freiová



Michaela Freiová, publicistka a překladatelka, spolupracovnice Občanského institutu a Res Claritatis

JUVENILNÍ JUSTICE

Když stát šikanuje rodiče

Je rozumné a přípustné, aby stát prostřednictvím sociálních pracovníků, soudů a nesmyslných zákonů rozhodoval o tom, kdo je a kdo není způsobilý rodič podle jím předepsaných norem?

BBC natočila dokument o nespravedlivém odebírání dětí rodičům v Británii a nucených adopcích. Česká televize tomu věnovala jeden díl pořadu Reportéři ČT. Na youtube se objevují stovky nových videí zoufalých rodičů, kteří natočili sociálku s policií, jak jim odebírají děti. Děti jsou nejen v zemích EU odebírány přímo z porodnice po porodu, dřív než matka má vůbec možnost své dítě vidět. Odebírány jsou kojícím matkám přímo od prsa. Odebírány jsou velice nelidským způsobem, což nenávratně poškozuje dětskou psychiku a pocit bezpečí. Živým důkazem je např. paní Eva Michaláková. A přesto se o tom v České republice skoro nic neví, ve zprávách se to nevysí-

lá, v novinách se o tom skoro nedočtete. Proč? Důvody jsou dva. 1. Češi odmítají věřit něčemu, co se jich přímo netýká, nebo se tím nechtějí zabývat. 2. V České republice se právě nyní prosazuje juvenilní justice pod tlakem EU. Proto je potřeba se ZACÍT ZAJÍMAT. Poučit se z chyb Británie, Norska, Finska, Švédska, Německa, Itálie atd... v podstatě z chyb všech zemí, v kterých je juvenilní justice uzákoněna.

Co je juvenilní justice

Zde se pokusím vysvětlit, o co jde. Juvenilní justice je systém, ve kterém figurují profesionální pěstouni a adopce, tj. to, co se nyní rozbíhá u nás.

Myšlenka je krásná. Každé dítě si zasluhuje vyrůstat v milující rodině, nikoli v ústavu. Žádné dítě nesmí být týráno, ale má být milováno.

Jenomže pozor, toto v sobě zahrnuje obrovská nebezpečí. Stát totiž bude prostřednictvím sociálních pracovníků, soudů a nesmyslných zákonů rozhodovat, kdo je a kdo není způsobilý rodič dle norem.

V bodech popíšu jak celý systém vzniká.

Uzákoní se zákaz fyzických trestů. – V České republice splněno, prozatím se naštěstí toto neuplatňuje. Ovšem pod nátlakem různých moderních metod výchovy a nevychovy zřejmě brzo bude.

Uzákoní se profesionální pěstounská péče. – V České republice splněno, pomalu se to rozjíždí.

Vše je v zákoně založeno na principu „zdravého rozumu“. – Velmi ošidné – kdo bude posuzovat sociální pracovníky, soudce a různé odborníky, zda jednají podle „zdravého rozumu“? Jak jsou oni prověřováni, když mají právo prověřovat rodiče? Titul z vysoké školy v oboru je snad zárukou dostatku „zdravého rozumu“?

Vzniknou agentury pro školení pěstounů, tj. školitelé, kteří za to budou brát peníze.

Uzákoní se, že dítě musí být v pěstounské péči omezenou dobu, poté musí přejít do adopce.

Bude víc pěstounů než dětí. Někteří pěstouni tím pádem „nebudou mít práci“.

Začne se vymáhat zákon o zákazu fyzických trestů.

V rámci „dobra dětí“ se začnou vymýšlet nová a nová nařízení, co vše lze posuzovat za týrání dětí nebo narušování jejich psychiky.

Sociální úřady budou mít nově větší rozsah kompetencí, budou moci odebírat dítě z rodiny bez předchozího prošetření případu soudem a policií.

Práva dětí budou neomezená. Práva rodičů bude stát omezovat novými nařízeními. Dítě se stane „majetkem státu“. Stát bude mít větší slovo při rozhodování o „dobru“ dětí než rodiče. (Např. na Slovensku byla 1. ledna 2014 vydána vyhláška, že každý rodič dítěte nad tři roky věku musí podávat úřadům zprávu o tom, kde a s kým se jeho dítě nachází. Nesmysl? Ne, pouze další z řady opatření omezujících práva rodičů ve prospěch státu.)

Každý případ podezření z týrání dítěte musí být nahlášen a prošetřen.

Pracovníci školek, škol, doktoři, sociální pracovníci apod. budou mít povinnost zjišťovat, zda jsou děti doma „týrány“ nebo zanedbávány dle nových nařízení. (V Norsku se děti už ve školce ptají, zda je rodiče plácnou – takto odebrali v Norsku děti jednomu Slovákovi, který je získal zpět až po devíti měsících jen díky tomu, že si mohl dovolit zaplatit nejlepší právníky. A musel navíc zaplatit velmi tučnou pokutu.)

V případě podezření dojde k okamžitěmu odebrání dítěte z rodiny a teprve následně začne vyšetřování.

Zaměstnají se různí odborníci, kteří budou posuzovat stav dítěte a rodičů, stav rodinného zázemí.

Ještě v průběhu vyšetřování, tj. před jeho skončením bude nutno vydat soudní rozhodnutí o přechodném umístění dítěte v pěstounské péči nebo u pečovateli.

Tito přechodní pěstouni budou psát na dítě posudek, který bude závazný.



Thomas Benjamin Kennington: Sirotky (1885)
Foto: Wikimedia Commons

Kdo bude posuzovat sociální pracovníky, soudce a různé odborníky, zda jednají podle „zdravého rozumu“?

Začne se uplatňovat zákon o tom, že dítě musí po roce do adopce. Na rodiče bude vyvíjen nátlak, aby podepsali souhlas s adopcí.

Vydají se zákony, které zavazují sociálku, soudy a další k „mlčenlivosti“ z důvodu „ochrany dětí“. To znamená, že rodič ani média nebudou mít možnost o případu informovat, sociálka nebude muset své jednání ospravedlňovat, ani soudy ani kdokoli jiný. V Británii teprve nedávno bylo zrušeno, že kdo o případech bude veřejně informovat, riskuje dva roky vězení.

Bezmocní rodiče

A to je scénář, který je uplatňován v zemích, kde dochází k nespravedlivému odebrání dětí z rodin. Např. na základě udání souseda, že své dítě zanedbáváte. A pak je na vás, abyste to vyvrátili. Nesmysl? Nikoli. Pokud někoho naštvete, může vás s čistým svědomím udat. Proces odebrání dětí a jejich přechod do pěstounské péče, včetně následných nucených adopcí postupuje dle rozpisu. A že jste nic neudělali a vyšetřování to potvrdilo? Ale jděte, to dávno není důležité, protože různí odborníci, sociální pracovníci a další na vás a vaše dítě napsali svoje posudky, které mají u soudů větší váhu. Dítě putuje ke šťastným adoptivním rodičům.

Toto se již nově stalo na Slovensku. O tom, že na Slovensku to lidé konečně začali brát vážně, svědčí i to, že článek vyšel nejen na internetu, ale i v tištěném vydání. Bohužel, Slováci otevřeli oči pozdě, zákony již u nich platí a jejich vláda přitvrzuje.

Nebo případ Slovenky, které sebrala dítě sociálka v Německu.

A jaké je postavení vás jako rodičů v juvenilní justici? Pardon, ale o vás už dávno nejde. Vy jste dodali dítě a udělali tu chybu, že žijete v zemi se systémem juvenilní justice. A vaše dítě? Že místo zlepšení jeho života dojde k opaku? Že je nenávratně narušena jeho psychika, přijde o pocit bezpečí a musí si zvykat na nové podivné situace, nové pěstouny a následně nové „rodiče“? Vždyť stát uznal, že to je pro něj lepší než život s „tyrany“.

První případy v Čechách

I u nás začíná stát přitvrzovat. Například když u rodičů, kteří zvolili porod doma, nezjišťují sociální pracovníce stav dítěte, ale zda mají rodiče vhodné vzdělání, jak vypadá jejich byt atd. Ale na dítě se ani nepodívají. Informace o tom vyšly 14. února 2014 na iDNES.cz.

Z článku vyplývá, že sociální odbor Prahy 9 případ nekomentuje z důvodu zákona o mlčenlivosti. Tj. i u nás začíná mít sociálka čím dál větší pravomoc a může dělat, co sama uzná za vhodné, ale nemusí své jednání ospravedlňovat nebo vysvětlovat!!! A to je velké nebezpečí pro rodiče.

Nesmějte se a místo toho si na youtube pusťte pár videí. Uvidíte sami pocity dětí, které hystericky řvou, když je sociálka a policie násilím odtrhává od rodičů. A nevrací zpět.

Navíc to, co považují v jedné zemi za důvody odebrání dětí, v jiné zemi neplatí. Např. nedávno vyšel článek v *The Telegraph* o tom, že rodiče prchli před britskou sociálkou do Francie. Francouzský soud případ přezkoumal a vyvrátil pochybení rodičů.

Informace najdete také na Facebooku, jedna skupina zde má přes 6 600 členů.

Jako v případě Evy Michalákové. Začalo to udáním jejího manžela pro podezření ze sexuálního obtěžování dětí. To se nepotvrdilo. Přesto jí norský stát děti nevrátil. Jediné, co sociální pracovníci mají, je přiznání paní Michalákové, že své syny občas plácla po zadku, když domluvy selhaly. A mají spoustu lží, které si navymýšleli a nebyly nijak potvrzeny. Postupovalo se dle tohoto scénáře. A paní Michalákovou čeká soud ve Štrasburku, kde bude bojovat proti tomuto ohavnému systému v Norsku. Podpořme ji, ať není jednou z mnoha obětí juvenilní justice.



Soňa Svobodová
<http://sonasvobodova.blog.idnes.cz>
(Redakčně upraveno, mezititulky redakce)



Jsem Jusúf, Váš bratr

Týden solidarity s ohroženými menšinami Blízkého východu

Hradec Králové 7.–12. prosince

Spoluorganizátoři:

Biskupské gymnázium B. Balbína
Duchovní správa kostela Nanebevzetí P. Marie
Katedra Kulturních a náboženských studií PdF UHK
Integrační centrum pro cizince Diecézní charity HK
Salaš – vysokoškolské katolické hnutí HK
Akce se koná pod záštitou mons. Jana Vokála, biskupa královéhradeckého.

Symbolem týdne solidarity je arabské písmeno N (ن), první písmeno arabského výrazu pro křesťany – Nasrani (Nazaretský). Podobně jako v minulosti u nás židovská hvězda sloužil znak ن v nedávné době např. v iráckém Mosulu k identifikaci obydlí „nežádoucí“ menšiny. Symbol zavržení se v současnosti mění celosvětově v symbol podpory.

Název akce „Jsem Jusúf, Váš bratr“ (Gn 45,4) odkazuje na biblický příběh Josefa. Josef, faraónův místodržitel, který byl jako chlapec vlastními bratry prodán do otroctví, volí místo nepřátelství odpuštění. Tam, kde z lidského hlediska přichází v úvahu pouze msta, lze možná přece jen nalézt ztracené bratrství. Josef – Jusúf je na Blízkém východě běžné jméno muslimů i křesťanů.

Součástí akce bude bohoslužba za ohrožené menšiny Blízkého východu, již bude celebrotat kardinál Dominik Duka OP, dále beseda s kardinálem na téma Náboženství v globálním světě – hrozba či naděje?, fotoreportáž Stanislava Krupaře mapující osudy syrských uprchlíků, premiéra dokumentu „Laleš, poutní místo Jezidů“ a beseda s autorem doc. Mg.A. Tomášem Petrářem, Ph.D. Týden završí čtvrtěční benefiční koncert studentů Biskupského gymnázia B. Balbína v kostele Nanebevzetí Panny Marie.

Vstupné dobrovolné. Výtěžek bude věnován na pomoc uprchlíkům z Blízkého východu prostřednictvím Charity ČR.

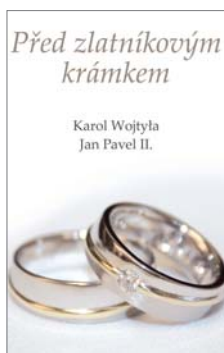
Podrobný program najdete na <http://bisgymbb.cz>.

Z nabídky nakladatelství a knihkupectví PAULÍNKY

NAKLADATELSTVÍ A KNIHKUPECTVÍ PAULÍNKY

Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1, tel.: 224 818 757, mobil 733 755 999

on-line knihkupectví: www.paulinky.cz, e-mail: objednavky@paulinky.cz



Stormie Omartianová: Stormie. Příběh odpuštění a usmíření

Autorčino dospívání bylo poznamenáno fyzickým i psychickým týráním, což ji dohnalo k okultismu, drogám a tragickým vztahům. Jen krok od sebevraždy sdílí s námi bod zlomu a vypovídá o svém uzdravení. Nádherný příběh o tom, jak Bůh může vyvést život ze smrti. Brož., 255 str., 259 Kč

Karol Wojtyła – Jan Pavel II.: Před zlatníkovým krámkem

Meditace o svátosti manželství misty přecházející v drama

Když v roce 1960 v jednom polském časopise vyšla divadelní hra o manželské lásce, málokdo tušil, že pod jménem Andrzej Jawień se ve skutečnosti skrývá krakovský biskup Karol Wojtyła. Co může biskup vědět o lásce? „Vezměte a čtěte“ – a zjistíte, že toho o ní ví překvapivě mnoho... Váz., 88 str., 120 Kč



Jak to vidí Zdeněk Kolíbal

Neznám krásnějšího slova, než je maminka

Evropou dnes obchází strašidlo genderismu, mnohde se plánuje genderově korektní převýchova dětí, dochází k politickému napadání manželství a rodiny. Budou naše děti či vnuci ještě znát slova maminka a tatínek?

V padesátých letech 20. století jsme měli na základní osmileté škole velmi přísného ředitele, a to jak vzhledem, tak i vystupováním. Nevím, zda byl skutečným přesvědčeným komunistou a ateistou, ale alespoň to velmi dobře hrál. Například při jednom školním výletě na Vranov u Brna perzekvoval nás chlapce, kteří jsme si při prohlídce tamějšího poutního kostela sundali čepici, a sám, maje při tom na hlavě klobouk, narážel nám čepice zpět na hlavu. Jiná moje vzpomínka vrhá však na něj poněkud jiné světlo, a sice díky části jeho projevu při oslavě Mezinárodního dne žen, které se ve školní tělocvičně účastnili žáci osmiletky se svými rodiči a prarodiči, kdy řekl m.j. toto: „Neznám krásnějšího slova, než je maminka a neznám krásnějšího slova než je babička.“ A to bylo, prosím, v padesátých letech nejhrubšího komunistického teroru, vzhledem k nimž si dovoluji léta sedmdesátá nazvat „slabým odvarem“ a kdy pojmy svoboda slova, projevu, či dokonce samostatného myšlení byly samy o sobě již trestným činem. Jak by dopadl s těmito svými slovy tento ředitel dnes, v době tzv. svobody projevu?

Ženy si v civilizovaném světě již vydobily svá občanská práva a nikdo jim nebrání ve studiu, společenské angažovanosti a uplatnění. Mohou zastávat a také zastávají i ty nejvyšší společenské funkce. Utlačování žen, tak jak se ještě dnes děje v některých společnostech a kulturách, je zajisté obviňováno právem. Militantní feminismus, který od roku 1969 však našel pro své aktivity úrodnou půdu v milostném poměru se studentskou revoltou v roce 1968, zvrátil přirozenou občanskou zvyklost, blahodárně působící na společnost. Zejména francouzská veřejnost je v poslední době zneklidněna připravovanou státní výchovou jejich dětí ve prospěch tzv. genderismu a politickým napadáním manželství a rodiny. Pojem

„gender“ se odvozuje od latinského slova „genus“, jež se používá ke gramatickému vyjádření rodu. Zatímco pojem „pohlaví“ je ve smyslu biologickém odvozením od přirozenosti, má pojem „gender“ označovat „sociální pohlaví“. Toto je na biologickém pohlaví nezávislé a znamená, že každý člověk si může sám svobodně zvolit svoje pohlaví a svou sexuální orientaci, jestli chce být mužem nebo ženou, jestli chce žít jako hetero-, homo-, bi- či transsexuál.

Zakladatelka Centra a knihovny Gender Studies v Praze socioložka paní PhDr. Jiřina Šiklová, CSc, která působila v řadách KSČ už od roku 1956, tedy od doby potlačení Maďarského povstání do roku 1968, kdy se postavila do řady tzv. „reformních komunistů“ a později chartistů, takto přítelkyně další genderové aktivistky tohoto hnutí u nás paní ministryně Mgr. Michaely Marksové Tomínové, nás v jednom ze svých častých ranních projevů v pořadu „Jak to vidí“ na ČRo2 dne 25. února 2014 ubezpečovala o úžasné svobodě slova. Světové genderové aktivistky však plánují něco zcela jiného. Běda těm, kteří se v budoucnosti nepřizpůsobí a budou stále trvat na klasické rodině s tatínkem, maminkou, případně i s dědečkem a babičkou, protože genderová diktatura m.j. připravuje tzv. „nesexistický jazyk“, tedy například namísto „maminka“ a „tatínek“ bude požadovat oslovení „rodič 1“ a „rodič 2“. Společnost sice obecně rozeznává mužský a ženský gender, existují ale jedinci, kteří svou identitu chápou komplexněji (viz např. transgender, queer atd.). V Německu si už údajně může kdokoli zapsat jakési „třetí pohlaví“. S takovou pitomostí snad nepočítali ani Karel Marx s Bedřichem Engelsem, když se svým komunistickým strašidlem obcházeli Evropu. Dnes Evropu (a nejen ji) obchází strašidlo genderismu, které

přebírá totalitní prvky výše zmíněných soudruhů. Ve Francii již může být perzekvován i ten, kdo si jen oblékne tričko se stylizací klasické rodiny. Volbu genderové identity (tedy muže nebo ženy) formují společenská očekávání a sankce za jejich nedodržení. Kdo přemýšlí jinak, bude vyřazen ze společnosti a bude muset počítat s právními sankcemi.

Není smyslem, ani možností této statě podat komplexní pojednání o škodlivosti působení genderismu na celou lidskou populaci. Díky prozatím povoleným publikacím a článkům lze však o něm získat dostatečný přehled. Namátkou vybírám zásadní výsledky, jako například, že genderismus popírá přirozenost, je vědecky neudržitelný, boří manželství a rodinu a ve své podstatě poškozují ženu i muže, ale zejména děti, kterým bere to nejcennější – tatínka a maminku.

Nejhorší však je to, že si genderismus (jakož i jiné -ismy a pokřivená „lidská práva“ bez náznaku jakýchkoli povinností) postupně přisvojuje monopol nad svobodou projevu, názorů a myšlenek, takže napříště nebude možno proti němu bojovat ani silou slova. Ve svém důsledku navazuje na celou řadu v USA, Evropě a již i u nás kocábovsky, džamilovskými či uhlovskými tabuizovaných témat, vedoucích ke komplexní zkáze evropské civilizace včetně jejího vymření díky protirodinné a propotratové politice EU.

Je velmi příznačné, že EU protežovaná propotratová pilulka nese název RU, stejně tak jako nacistické označení vězňů koncentračních táborů, jejichž návrat byl nežádoucí: RU (*Rückkehr unerwünscht*). Nacistická a komunistická ideologie se tak až příliš okatě transformují do myšlenek „New Age“, do další totalitní ideologie genderismu.

Zdeněk Kolíbal

soudní znalec v oboru dopravy

<http://kolibal.blog.denik.cz;kráceno>

Letem světem

O loňských maturitách se už pochopitelně moc nemluví. Ale teprve teď vyšla na světlo jedna záležitost, ke které patří (poprvé) vykřičník: „Naše komise musela udělit jednu **nedostatečnou z češtiny při ústní zkoušce jedné žákyni muslimského vyznání**“, píše gymnaziální profesor ve svém dopise. „Celkem šikovná holka, nikdy jsem s ní neměl žádný konflikt, pěkně jsme vycházeli celé čtyři roky i s jejími dvěma palestinskými bratry. Ještě dva dny před ústní zkouškou mě potkala na ulici. Když se dozvěděla, že jsem nechal projít její ne příliš zdařilou slohovou práci, prohlásila, že jsem nejlepší učitel pod sluncem. Situace se ale logicky radikálně změnila po nezdařené zkoušce. Její tatínek ještě to samé odpoledne dorazil na školu, vtrhl do maturit a začal vykřikovat, co si to dovolujeme. Jelikož jsem zde já osobně (jako zkoušející) nebyl, navštívil mě opět další pracovní den hned ráno. Zabušil na dveře a poté mě vyzval: ‚Pojď ven!‘ Na chodbě mě ke slovu vůbec nepustil, dozvídal jsem se pouze cosi o tom, že **jsem rasista, že za všechno může „můj kostel“** atd. Stál jsem tam a shovívavě na něj hleděl, zatímco škola se doslova otřásala pod mohutnými výkřiky. Po nějaké době tohoto monologu jsem mávl na zástupkyni, která se sama bála přiblížit a odvedli jsme tatínka s jeho dětmi k vedení školy.“ – Teď uděláme stříh. – „Školský úřad v Ústí nad Labem dostal do rukou stížnost na mou

osobu a maturitní komisi. Žákyně si zde nestěžovala už jen na maturitu, ale na to, že **jsem před čtyřmi lety neadekvátně odučil Arabskou říši**, že jsem zaujatý proti islámu a proti jejich rodině a že příliš tahám náboženství do školy. Celá komise napsala vyjádření na Školský úřad, kde byl podrobně vysvětlen průběh maturitní zkoušky včetně otázek a odpovědí, které padly. Úřad trochu nevěděl, co s tím, protože tatínek vyhrozo-



Koláž: mimi

val medializací, dopisem ombudsmanovi, ale také hladovkou před ambasádou.“ A jak to dopadlo? „Zkouška byla anulována a studentkou vykonána znovu. Vytáhla si tutéž maturitní otázku a s téměř hraničním počtem bodů prošla.“ Vlastně to, jak to dopadlo s maturitou není tolik podstatné, že?

S těmi školami se to vůbec přirostuje komplexně. „**Před pár dny nás navštívil policista. Oznámil nám, že manželku přijdou zadržet hned, jakmile přestane**

kojit.“ Takto ale nezačíná příběh lidí, kteří by se dopustili vážného zločinu. To je o německé rodině, která odmítla poslat dceru do školy na hodinu sexuální výchovy. „Ještě předtím, než se to celé událo, jsme navštívili ředitelku školy se žádostí, aby naše dcera byla z hodin sexuální výchovy osvobozena. Naše žádost ale byla obratem zamítnuta. Ředitelka bez slitování řekla, že je to součást povinného školního vyučování.“ Za dvě hodiny absence své dcery, kterou pochopitelně nebylo možné legálně omluvit, byl otec 24 hodin ve vězení. Na matku arest čeká. Německé deníky manžele Martensovy nazvaly extrémními katolíky. Pan Martens však v rozhovoru pro jeden italský deník k tomu říká: „Naše rodina není katolická a ani extremistická. **Extremisti jsou ti, kteří se snaží zničit naše děti prostřednictvím sexualizace a gender ideologií.** Vykřičník podruhé.

Když biskup pláče byl název jednoho z nedávných textů slovenského portálu Hlavnísprávy.sk. „**Jsou to lidé bez Boha. Džihádisté, ale i lidé z lidskoprávních organizací.** Dobře viděli, co se děje našim ubohým křesťanským obyvatelům, kteří museli odejít do Kurdistanu. Viděli, v jakých hrozných podmínkách žijeme, a prosili jsme je – ‚pomozte nám, brzy přijde zima a bude období dešťů, ale neudělali nic.‘ Vykřičník potřetí.

-zd-

7. 12. Ne	2. neděle adventní Iz 40,1–5.9–11, Žl 85, 2 Petr 3,8–14, Mk 1,1–8
8. 12. Po	Slavnost Panny Marie, počaté bez poskvrny prvotního hříchu Gn 3,9–15.20, Žl 98, Ef 1,3–6.11–12, Lk 1,26–38 (Doporučený svátek)
9. 12. Út	sv. Jan Didak Cuauhtlatotzin, laik, vizionář Iz 40,1–11, Žl 96, Mt 18,12–14
10. 12. St	sv. Julie a Eulálie Iz 40,25–31, Žl 103, Mt 11,28–30
11. 12. Čt	sv. Damas I., papež Iz 41,13–20, Žl 145, Mt 11,11–15
12. 12. Pá	Panna Maria Guadalupe Iz 48,17–19, Žl 1, Mt 11,16–19
13. 12. So	Památka sv. Lucie, panny a mučednice Sir 48,1–4.9–11, Žl 80, Mt 17,10–13

14. 12. Ne	3. neděle adventní (Gaudete) Iz 61,1–2a.10–11, Lk 1, 1 Sol 5,16–24, Jan 1,6–8.19–28
15. 12. Po	sv. Valerián, biskup Nm 24,2–7.15–17a, Žl 25, Mt 21,23–27
16. 12. Út	sv. Adelhaida (Adéla) Sof 3,1–2.9–13, Žl 34, Mt 21,28–32
17. 12. St	sv. Lazar Gn 49,1a.2.8–10, Žl 72, Mt 1,1–17
18. 12. Čt	sv. Rufus a Zosim, mučedníci Jer 23,5–8, Žl 72, Mt 1,18–24
19. 12. Pá	bl. Urban V., papež Sd 13,2–7.24–25a, Žl 71, Lk 1,5–25
20. 12. So	sv. Dominik Siloský, opat Iz 7,10–14, Žl 24, Lk 1,26–38

Res Claritatis MONITOR – publicistický čtrnáctideník, vydává Res Claritatis. Noviny jsou zaměřeny na osvětu široké veřejnosti v oblasti života a postojů římskokatolické církve jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. ISSN: 1214-8458. MK ČR E 15474. Adresa redakce: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha, e-mail: redakce@claritatis.cz, číslo účtu: 2400089111/2010. Šéfredaktor: Zdeňka Rybová. Výkonný redaktor: Mgr. Dagmar Kopecká. Redakční rada: Mgr. Roman Cardal, Ph.D., fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP, Mgr. Radim Ucháč, Mgr. Ondřej Vaněček. Teologický poradce: fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství pražského č.: arc/419/10 ze dne 10. 9. 2010. Nevyžádané příspěvky a materiály se nevracejí.